

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

เรื่อง

รณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก

(SOP – CP5_002_01 – Rev.00)

กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

กันยายน 2568

คำนำ

กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ได้จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกที่มีคุณภาพ เกิดผลงานที่ได้มาตรฐานและบรรลุตามเป้าหมาย มุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการผลิตหญ้าแฝกไปใช้ประโยชน์เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และด้านอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องตามแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานไว้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2534

มาตรฐานการปฏิบัติงาน เรื่อง “รณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก” มีเนื้อหาสำคัญ ประกอบด้วยขอบเขต คำจำกัดความ ผังกระบวนการ ขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ กรอบแนวคิดการออกแบบ กระบวนการ ขั้นตอนที่สำคัญ การควบคุมบันทึก การบริหารสารสนเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการติดตาม และประเมินผล มาตรฐานการปฏิบัติงานฉบับนี้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่องค์กรจะนำไปใช้ในการบริหารงาน ทั้งผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือช่วยควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และเป็นการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มุ่งสู่การบริหารคุณภาพองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องตามแผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาที่ดินในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อทุกท่านในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสามารถยกระดับมาตรฐานการทำงาน เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ตามยุทธศาสตร์และพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดินต่อไป

กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

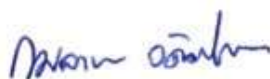
กันยายน 2568

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. วัตถุประสงค์	1
2. ขอบเขต	1
3. คำจำกัดความ	1
4. หน้าที่ความรับผิดชอบ	1
5. กรอบแนวคิดการออกแบบกระบวนการ	2
6. ข้อกำหนดที่สำคัญ	2
7. ผังกระบวนการ	4
8. ขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน	5
9. การควบคุมบันทึก	11
10. การบริหารสารสนเทศ	11
11. สมรรถนะบุคลากร	11
12. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	11
13. ระบบติดตามประเมินผล	11
14. ภาคผนวก	13
- ภาคผนวก ก เอกสารวิธีการปฏิบัติงาน Work Instruction (WI)	14
- ภาคผนวก ข คู่มือที่เกี่ยวข้อง	32
- ภาคผนวก ค เอกสารหรือแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง	46

มาตรฐานการปฏิบัติงาน เรื่อง ธรณรังค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก
(SOP – CP5_002_01 – Rev.00)

จัดทำโดย

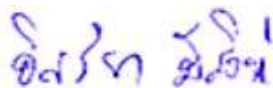
(นางสาวกมลภา วัฒนประพัฒน์)

ตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกในการจัดการดิน

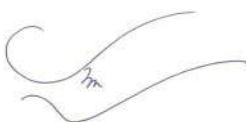
(นายปรเมศร์ ชะดี)

ตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มโครงการพิเศษ กองแผนงาน

(นางสาวอิสริยา มีสิงห์)

ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

(นางสาวอังคริภา นาคคง)

ตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กองแผนงาน

กันยายน 2568

รายละเอียดการแก้ไขเอกสาร

วันที่บังคับใช้	แก้ไขครั้งที่	รายละเอียด

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อจัดทำขั้นตอน วิธีการ กระบวนการดำเนินงานส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกให้เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของกรมพัฒนาที่ดิน
- 1.2 เพื่อให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก สำหรับเจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และติดตามงานให้สามารถดำเนินงานได้สำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. ขอบเขต

- 2.1 พิจารณาวิธีการในการรวบรวมความต้องการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกในพื้นที่ ตามข้อมูลสภาพพื้นที่ตามสภาพปัญหา เพื่อจัดเก็บฐานข้อมูลการขอรับสนับสนุนกล้าหญ้าแฝก
- 2.2 เสนอของบประมาณรายจ่ายประจำปีตามระบบและขั้นตอนที่กำหนด
- 2.3 พิจารณาขั้นตอน วิธีการดำเนินงานตามเป้าหมายและงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ทั้งหญ้าแฝกเพื่อปลูกและหญ้าแฝกเพื่อส่งเสริม
- 2.4 พิจารณาวิธีการในการผลิตกล้าหญ้าแฝกตามระเบียบฯ (ดำเนินการเอง/จ้างเหมา)
- 2.5 พิจารณาวางแผนกำหนดพื้นที่ปลูกหญ้าแฝก วางแผนและบริหารจัดการในการสนับสนุนหญ้าแฝกเพื่อส่งเสริมดำเนินการตามคำสั่งที่กรมฯ มอบอำนาจให้ สพช./สพด. ดำเนินการ
- 2.6 รูปแบบการรายงานผลการดำเนินงาน
- 2.7 การวางแผนติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

3. คำจำกัดความ

หญ้าแฝก คือ พืชตระกูลหญ้าที่พบอยู่ทั่วไปตามภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ขึ้นอยู่ตามธรรมชาติทั้งในพื้นที่ลุ่มและพื้นที่ดอน เจริญเติบโตได้ในดินทุกชนิด เป็นพืชที่มีระบบรากลึกและแผ่กระจายไปในดินตรง ๆ และผานกันแน่นเปรียบเสมือนกำแพงใต้ดินที่สามารถกักเก็บน้ำและความชื้นได้ดี หากนำมาปลูกเป็นแถวจะช่วยดักตะกอนดินและป้องกันการชะล้างพังทลายของดินได้ดี ช่วยฟื้นฟูสภาพดินที่เสื่อมโทรมและสร้างความชุ่มชื้นให้แก่ดิน โดยนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกษตรกรรมได้หลากหลาย

หญ้าแฝกเพื่อปลูก คือ การผลิตหญ้าแฝกสำหรับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินนำไปปลูกในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนด เช่น พื้นที่ที่มีปัญหาการชะล้างพังทลายสูง พื้นที่วิกฤต พื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่ม พื้นที่ที่มีความลาดชัน พื้นที่ดินมีปัญหาต่อการใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร เป็นต้น

หญ้าแฝกเพื่อส่งเสริม คือ การผลิตหญ้าแฝกเพื่อส่งเสริมให้กับเกษตรกร ประชาชนทั่วไป หรือหน่วยงานที่สนใจนำไปปลูกตามพื้นที่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและปรับปรุงบำรุงดิน

4. หน้าที่ความรับผิดชอบ

- สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต และสถานีพัฒนาที่ดิน ศูนย์ศึกษาฯ จัดทำแผนความต้องการใช้กล้าหญ้าแฝกตามสภาพปัญหาและการพัฒนา โดยจัดทำเป็นคำขอรับสนับสนุนงบประมาณณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก (เพื่อปลูก/ส่งเสริม) ดำเนินการผลิต และแจกจ่ายกล้าหญ้าแฝก

- กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน สนับสนุนข้อมูลวิชาการ ให้คำแนะนำการปฏิบัติงาน และจัดทำคู่มือการปลูกหญ้าแฝก
- กองแผนงาน รวบรวมแผนความต้องการเพื่อเสนอของบประมาณและจัดสรรแผนงานงบประมาณ

5. กรอบแนวคิดการออกแบบกระบวนการ

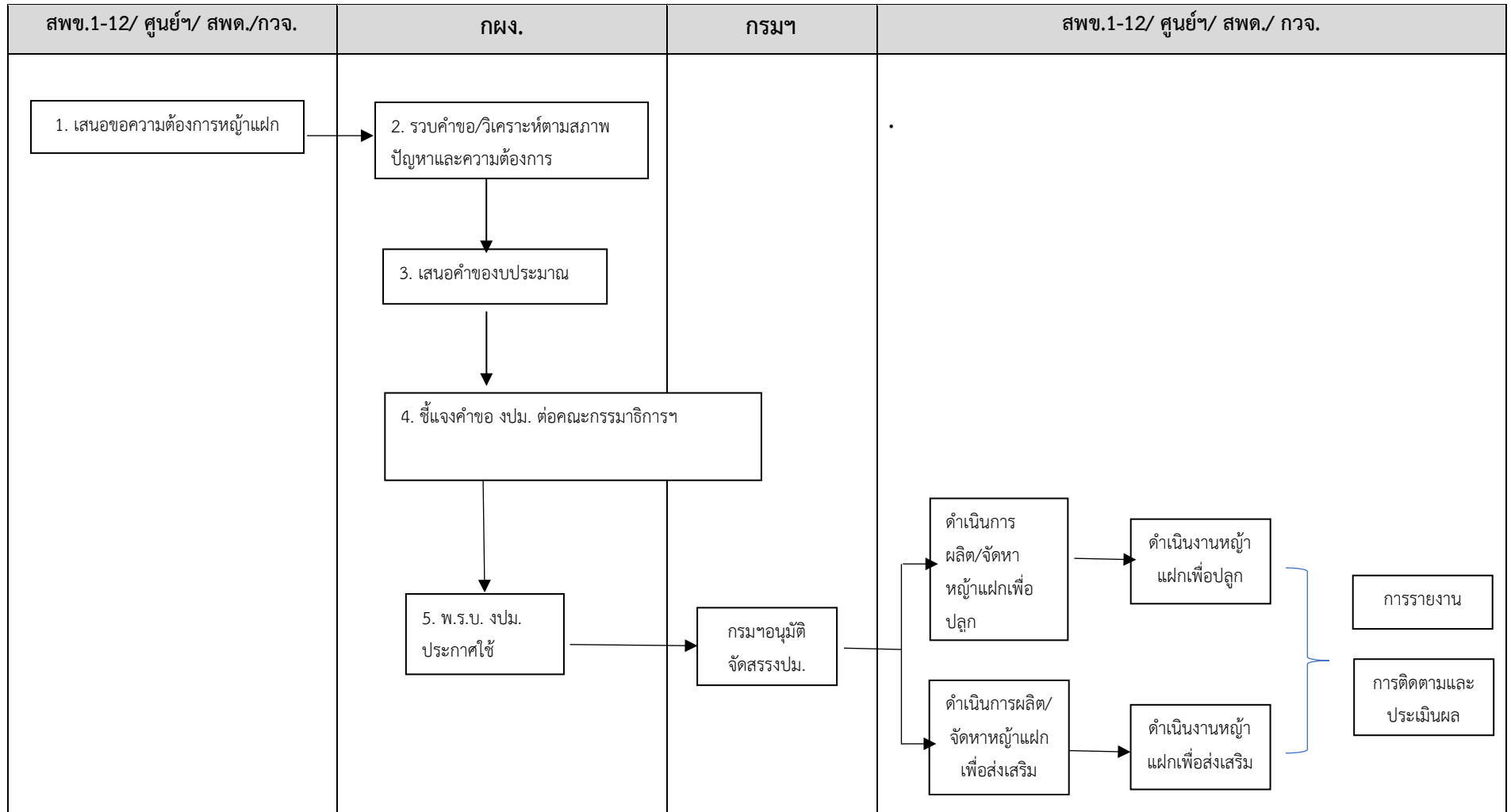
วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	• ทิศทางการพัฒนากรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 12 ปี (พ.ศ. 2568 - 2580) แผนที่นำทางสู่ “การบริหารจัดการที่ดินเชิงลุ่มน้ำด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ” • แผนปฏิบัติราชการกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566- 2570) ประเด็นการพัฒนาที่ 1 บริหารจัดการที่ดินเชิงลุ่มน้ำ ด้วยระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเชิงรุก
ความต้องการ/คาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1. จำนวนกล้าหญ้าแฝก 2. ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 3. อนุรักษ์ดินและน้ำ 4. จัดการทรัพยากรดินอย่างสมดุลและยั่งยืน
ข้อกำหนดด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ
ประเด็นด้านประสิทธิภาพที่ต้องเร่งปรับปรุง	เจ้าหน้าที่ขาดองค์ความรู้ ด้านวิชาการ และด้านระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง

6. ข้อกำหนดที่สำคัญ

ข้อกำหนดที่สำคัญ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
1. การใช้ประโยชน์หญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	ร้อยละของพื้นที่ดำเนินการปลูกหญ้าแฝกได้รับการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	พื้นที่ดำเนินการป้องกันการชะล้างพังทลายได้รับการจัดการเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
2. เกษตรกรยอมรับและนำไปขยายผล	ร้อยละของเกษตรกร/ประชาชนที่ได้รับองค์ความรู้และนำกล้าหญ้าแฝกไปปลูกสามารถนำไปขยายผลในพื้นที่	ร้อยละ 10

ข้อกำหนดที่สำคัญ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
	ของตนเอง และพื้นที่ใกล้เคียง ได้	

7. ผังกระบวนการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก)

8. ขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา (วัน)	วิธีการควบคุมคุณภาพ	บันทึก/แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
1. เสนอขอความต้องการ หญ้าแฝก	สพข.1-12/ ศูนย์ฯ/ สพด./ กวจ. เสนอขอ ความต้องการหญ้าแฝก ตามข้อมูลสภาพพื้นที่ ตามฐานข้อมูลการขอ สนับสนุนกล้าหญ้าแฝก เพื่อนำมาปลูกในพื้นที่ที่มี ความเสี่ยงต่อการชะล้าง พังทลายของดิน และ นำมาส่งเสริมเกษตรกรให้ ปลูกหญ้าแฝก เพื่อการ อนุรักษ์ดินและน้ำ โดย วิเคราะห์ตามสภาพ ปัญหาของพื้นที่	สพข.1-12/ ศูนย์ฯ/ สพด./ กวจ.	1 ปี ก่อนได้รับการ จัดสรรงบประมาณ		คำขอตังงบประมาณ รายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ..... และประมาณการ ล่วงหน้า 3 ปี หน่วยงาน : กอง / สำนัก / สพข. สพด.	
2. กรมฯ รวบรวมคำขอ งานรณรงค์และส่งเสริม การปลูกหญ้าแฝก	วิเคราะห์ตามสภาพ ปัญหาของพื้นที่ตามหลัก วิชาการ โดยนำความ ต้องการเสนอขอมาร่วม พิจารณาด้วย	กผง.				

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา (วัน)	วิธีการควบคุมคุณภาพ	บันทึก/แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
3. เสนอคำขอ งบประมาณรณรงค์และ ส่งเสริมการปลูกหญ้า แฝก	เสนอสำนักงานงบประมาณ พิจารณา	กผง.				
4. ชี้แจงคำขอ งบประมาณรณรงค์และ ส่งเสริมการปลูกหญ้า แฝกต่อคณะกรรมการ ฯ ประจำปีงบประมาณ	ชี้แจงเหตุผลความจำเป็น ที่ต้องดำเนินการเพื่อ แก้ไขปัญหาสภาพการชะ ล้างพังทลายของดิน	กผง.				
5. พ.ร.บ. งบประมาณ รายจ่ายประจำปี ประกาศใช้	ดำเนินการตาม พ.ร.บ. งบประมาณฯ	กผง.				พ.ร.บ. งบประมาณ รายจ่ายประจำปี
6. กรมฯ อนุมัติจัดสรร งบประมาณรณรงค์และ ส่งเสริมการปลูกหญ้า แฝกให้ สพข.1-12/ ศูนย์ฯ/ สพด./ กวจ.	หน่วยรับงบประมาณ ดำเนินการตามเป้าหมาย และงบประมาณที่ได้รับ จัดสรร ตามระเบียบฯ	กผง. สพข.1-12/ ศูนย์ฯ/ สพด./ กวจ.				ตามระเบียบ พระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
7. สพข.1-12/ ศูนย์ฯ/ สพด./ กวจ. ดำเนินการ ผลิต/จัดหาหญ้าแฝก	ดำเนินการผลิตกล้าหญ้า แฝก โดยคัดเลือกพื้นที่ แปลงขยายพันธุ์ จัดทำ	สพข.1-12/ ศูนย์ฯ/ สพด./ กวจ.		- WI 2		

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา (วัน)	วิธีการควบคุมคุณภาพ	บันทึก/แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
(หญ้าแฝกเพื่อปลูก และ หญ้าแฝกเพื่อส่งเสริม)	แปลงขยายพันธุ์ และ/ หรือ ดำเนินการจัดจ้าง ผลิตกล้าหญ้าแฝก ตาม ระเบียบที่เกี่ยวข้อง 1) กรณีดำเนินการเอง - คัดเลือกพื้นที่จัดทำ แปลงขยายพันธุ์ - ดำเนินการผลิตกล้า หญ้าแฝก 2) กรณีจ้างเหมา - กำหนดขอบข่ายการจ้าง ผลิตกล้าหญ้าแฝก - ดำเนินการจัดจ้างผลิต กล้าหญ้าแฝก		7 วัน 120-180 วัน 15 วัน และประกาศจัด จ้าง 45 วัน 120-180 วัน	- ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุ ฯ ปี พ.ศ. 2560 - ปฏิบัติตามคู่มือหญ้า แฝกเพื่อการอนุรักษ์ดิน และน้ำ		- คู่มือหญ้าแฝกเพื่อการ อนุรักษ์ดินและน้ำ (คู่มือ กวจ.) - คู่มือแนวทางปฏิบัติ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง (คู่มือ กค.) - อัตราราคาต่อหน่วย (Unit Cost)
8. การดำเนินงานหญ้า แฝกเพื่อปลูก 8.1 ตรวจสอบ และ กำหนดพื้นที่เป้าหมาย	ปลูกบริเวณพื้นที่ที่มี ความลาดชัน และพื้นที่ที่ เสี่ยงต่อการชะล้าง พังทลายของดิน	สพข.1-12/ ศูนย์ฯ/ สพด./ กวจ.	15 วัน			

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา (วัน)	วิธีการควบคุมคุณภาพ	บันทึก/แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
8.2 ดำเนินการปลูก - ดำเนินการเอง - จ้างเหมา	- ปลูกในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดตามหลักวิชาการ - กำหนดขอบข่ายการจ้างปลูกหญ้าแฝกและปลูกซ่อมแซม ตามหลักวิชาการ		30-50 วัน 30-50 วัน และประกาศจัดจ้าง 45 วัน	- ปฏิบัติตามคู่มือหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ - ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุฯ ปี พ.ศ. 2560		- คู่มือหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (คู่มือ กวจ.) - คู่มือแนวทางปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้าง (คู่มือ กค.) - อัตราราคาต่อหน่วย (Unit Cost)
8.3 ดูแลรักษาและปลูกซ่อมแซมหญ้าแฝก	- หลังจากปลูกแล้ว 1-2 เดือน ให้ดูแลรักษาและตรวจสอบแปลง เพื่อปลูกซ่อมแซมหญ้าแฝก (ถ้ามี)		7 วัน (ถ้ามี)	- ปฏิบัติตามคู่มือหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ		- ปฏิบัติตามคู่มือหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
9. การดำเนินงานหญ้าแฝกเพื่อส่งเสริม	- ปลูกในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน พื้นที่แปลงเกษตรกรรม บริเวณรอบแหล่งน้ำ เป็นต้น รวมถึงหน่วยงานที่ขอรับสนับสนุนในพื้นที่ด้วย ซึ่งมีเอกสาร	สพข.1-12/ ศูนย์ฯ/ สพด./ กวจ				

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา (วัน)	วิธีการควบคุมคุณภาพ	บันทึก/แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
9.1 รวบรวมคำขอกล้า หญ้าแฝก จากเอกสาร และข้อมูลในระบบ	ประกอบใบคำขอรับกล้า หญ้าแฝกกรมพัฒนาที่ดิน - รับคำรองและพิจารณา ตามความเหมาะสมของ พื้นที่และประสานงาน ตอบกลับ	.	1-3 วัน	- WI 1 - พิจารณาลำดับ ก่อน-หลัง ที่แจ้งความ ประสงค์ - พิจารณาสภาพ ปัญหาของพื้นที่และ ความจำเป็น	ใบคำขอรับกล้าหญ้าแฝก	- คู่มือบริการประชาชน - คำสั่งมอบอำนาจการ แจกจ่ายหญ้าแฝก ปี 2567
9.2 แจกจ่ายกล้าหญ้า แฝก	- นัดหมายวัน เวลา และ สถานที่ ในการรับกล้า หญ้าแฝก และจำนวน กล้าหญ้าแฝกที่สามารถ สนับสนุนได้		ภายใน 7 วัน	- WI 3	ใบคำขอรับกล้าหญ้าแฝก (เซ็นต์รับมอบกล้าหญ้า แฝก)	
10. การบันทึกข้อมูลเข้า ในระบบ	- รายงานข้อมูล stock กล้าหญ้าแฝก ผ่านระบบ ด้วยการแสดง ID card เพื่อบันทึกข้อมูล - รายงานผลการปลูก หญ้าแฝกเข้าในระบบ VGT โดยระบุ		ทุกเดือน ทุกเดือน (จนกว่าจะเสร็จ สิ้นตามเป้าหมาย)	- หญ้าแฝกเพื่อปลูก บันทึกข้อมูลโดย เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน	บันทึกข้อมูลผ่านระบบ VGT	- คู่มือการใช้งานระบบ บริหารและติดตาม โครงการปลูกหญ้าแฝก (Vetiver Grass Tracking : VGT)

ขั้นตอน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา (วัน)	วิธีการควบคุมคุณภาพ	บันทึก/แบบฟอร์ม	เอกสารอ้างอิง
	รายละเอียดพร้อมรูปประกอบ และพิกัด			- หย้าแฝกเพื่อส่งเสริมบันทึกข้อมูลโดยหน่วยงานที่ขอรับสนับสนุน - กรณีเกษตรกรขอรับกล้าหญ้าแฝกเพื่อส่งเสริมให้บันทึกข้อมูลโดยเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน		
11. ติดตามและประเมินผล - เชิงปริมาณ - เชิงคุณภาพ	- สัมภาษณ์เกษตรกร/หน่วยงานท้องถิ่นในพื้นที่ได้นำกล้าหญ้าแฝกไปปลูกในพื้นที่	สพข.1-12 และ กผง.	ตามแผนที่กำหนด	- สพข. จัดทำแผนการติดตามและประเมินผลหมุนเวียน คัดเลือก สพด. ในแต่ละปี กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามหลักสถิติ - กผง. จัดทำแผนงานติดตามและประเมินผลในภาพรวมของประเทศ เฉพาะปีงบประมาณที่กำหนด	- แบบสัมภาษณ์การตรวจติดตามผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ (IPA) ในระดับผลลัพธ์ (outcome) และรายงานผลตามแบบฟอร์มแผน/ผล การปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 แบบ สป.301	- รายละเอียดตามข้อตกลงการปฏิบัติราชการฯ (IPA) - ตัวอย่างแบบฟอร์มแผน/ผล การปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 แบบ สป.301

9. การควบคุมบันทึก

บันทึก	เก็บไว้ที่หน่วยงาน (เก็บไว้เพื่อใช้ทำงานใน ออฟฟิศ)	เก็บไว้อ้างอิง (ใส่ลงเก็บไว้ชั้นใต้ดิน)
แบบฟอร์มคำขอรับกล้าหญ้าแฝก	2 ปี	3 ปี

10. การบริหารสารสนเทศ

รายการสารสนเทศที่จำเป็น	รูปแบบ	ระยะเวลา/ความถี่
10.1 รายงาน Stock หล้าแฝก	ดิจิทัล (ด้วยบัตรประชาชน)	ทุกครั้งที่มีการจ่ายกล้าหญ้าแฝก
10.2 รายงานพื้นที่ปลูกหญ้าแฝก (ระบบ VGT)	ดิจิทัล	ทุกเดือน จนดำเนินการเสร็จสิ้นตาม เป้าหมาย

11. สมรรถนะบุคลากร

บุคลากรที่เกี่ยวข้อง	สมรรถนะที่จำเป็น	การฝึกอบรม/พัฒนาที่จำเป็น
นักวิชาการเกษตร/เจ้าพนักงาน การเกษตร ฝ่ายวิชาการเพื่อการพัฒนา ที่ดิน (สพด./กลุ่มวิชาการฯ สพข./ ศูนย์ฯ/กวจ.)	1. ความรู้เรื่องการผลิตหญ้าแฝก (การปลูก การดูแลบำรุงรักษา) 2. ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง	1. ความรู้เรื่องการผลิตหญ้า แฝก (การปลูก การดูแล บำรุงรักษา) 2. ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง
เจ้าหน้าที่ธุรการ (สพด./สพข./ศูนย์ฯ/ กวจ.)	1. ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง	1. ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง

12. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

12.1 พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

13. ระบบติดตามประเมินผล

13.1 คณะกรรมการตรวจรับการจ้างตามที่ระบุในสัญญา (การบริหารสัญญาจ้าง)

13.2 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ติดตามงานตามที่ระบุในสัญญา

13.3 คณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการในหน่วยงาน (IPA) 1 ครั้งต่อปี

14. ภาคผนวก

14.1 ภาคผนวก ก เอกสารวิธีการปฏิบัติงาน Work Instruction (WI)

14.1.1 WI 1 การรับและพิจารณาคำร้อง

14.1.2 WI 2 การผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม

14.1.3 WI 3 การส่งมอบกล้าหญ้าแฝก

14.2 ภาคผนวก ข คู่มือที่เกี่ยวข้อง

14.2.1 คู่มือหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

14.2.2 คู่มือแนวทางปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

14.2.3 คู่มือการใช้งานระบบบริหารและติดตามโครงการปลูกหญ้าแฝก (Vetiver Grass Tracking System)

14.2.4 คำสั่งมอบอำนาจการแจกจ่ายหญ้าแฝก ปี 2567

14.3 ภาคผนวก ค เอกสารหรือแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

14.3.1 คำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. และประมาณการล่วงหน้า 3 ปี

หน่วยงาน : กอง / สำนัก / สพข.สพด.

14.3.2 ใบคำขอรับกล้าหญ้าแฝก/ระบบขอรับกล้าหญ้าแฝก กรมพัฒนาที่ดิน

14.3.3 แบบสัมภาษณ์การตรวจติดตามผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ (IPA)

ในระดับผลลัพธ์ (Outcome)

14.3.4 แผน/ผล การปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 แบบ สงป.301

14.3.5 อัตราราคาต่อหน่วย (Unit Cost) การผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก

14.3.6 อัตราราคาต่อหน่วย (Unit Cost) การผลิตหญ้าแฝกเพื่อส่งเสริม

ภาคผนวก ก

เอกสารวิธีการปฏิบัติงาน

Work Instruction (WI)

เอกสารวิธีการปฏิบัติงาน

Work Instruction (WI 1)

ชื่อเอกสาร	การรับและพิจารณาคำร้อง	
รหัสเอกสาร	(WI - (SOP – CP5_002_01 – Rev.00)	
จำนวนหน้าทั้งหมด	2 หน้า	
จัดทำโดย	 (นางสาวกมลภา วัฒนประพัฒน์)	ตำแหน่ง : ตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกในการจัดการดิน
	 (นายปรเมศร์ ชะดี)	ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการกลุ่มโครงการพิเศษ กองแผนงาน
	 (นางสาวอิสริยา มีสิงห์)	ตำแหน่ง : นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
	 (นางสาวอังคิภา นาคคง)	ตำแหน่ง : นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กองแผนงาน

รายละเอียดการแก้ไขเอกสาร

วันที่ บังคับใช้	แก้ไข ครั้งที่	หน้าที่	รายละเอียด	ผู้แก้ไข	ผู้อนุมัติ
กันยายน 2568	00	-	ออกเอกสาร ครั้งแรก		

การปฏิบัติงานและเอกสารสนับสนุน (Work Instruction & Supporting document)

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 1) การรับและพิจารณาคำร้อง		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
1. การพิจารณาเสนอขอรับงบประมาณหญ้าแฝกประจำปีงบประมาณ		
1.1 ทบทวน สำรวจ รวบรวม ปริมาณความต้องการกล้าหญ้าแฝกของจังหวัด	- ตรวจสอบข้อมูล เอกสารการแจกจ่ายหญ้าแฝก - สำรวจความต้องการกล้าหญ้าแฝก จากหน่วยงานในพื้นที่ และผู้สนใจ - สำรวจพื้นที่ตามสภาพปัญหาและการพัฒนา เพื่อกำหนดพื้นที่ระบุจำนวนกล้าหญ้าแฝกที่จะปลูก	
1.2 สรุปปริมาณความต้องการกล้าหญ้าแฝกของจังหวัด เพื่อเสนอขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี	- ดำเนินการตามขั้นตอนและรายละเอียดที่ กผง. กำหนด ตามปฏิทินงบประมาณ	
2. การพิจารณาคำขอรับสนับสนุนกล้าหญ้าแฝกในพื้นที่จังหวัด		

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 1) การรับและพิจารณาคำร้อง		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
2.1 ตรวจสอบใบคำขอรับกล้าหญ้าแฝก และตรวจสอบคำขอรับกล้าหญ้าแฝกในระบบ เพื่อให้ทราบปริมาณความต้องการ	- ตรวจสอบปริมาณความต้องการ - ตรวจสอบวัตถุประสงค์และพื้นที่เป้าหมายในการปลูกหญ้าแฝกของเกษตรกร	
2.2 พิจารณาสับสนุนจำนวนกล้าหญ้าแฝก ตามความเหมาะสม	- ลำดับที่ในการแจ้งความประสงค์ - รูปแบบการใช้ประโยชน์หญ้าแฝก โดยกล้ารากเปลี่ยนใช้ระยะปลูก 5 ซม. และกล้าถุ่นใช้ระยะปลูก 10 ซม. ทั้งนี้ หากจำเป็นต้องปลูกมากกว่า 1 แถว ให้พิจารณาระยะระหว่างแถวตามสภาพพื้นที่ตามความเหมาะสม - รายละเอียดตามคู่มือฯ - ขนาดของพื้นที่เป้าหมาย - คำสั่งมอบอำนาจการแจกจ่ายหญ้าแฝก ปี 2567	

เอกสารวิธีการปฏิบัติงาน Work Instruction (WI 2)

ชื่อเอกสาร	การผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม	
รหัสเอกสาร	(WI - (SOP – CP5_002_01 – Rev.00)	
จำนวนหน้าทั้งหมด	11 หน้า	
จัดทำโดย	 (นางสาวกมลลาภา วัฒนประพัฒน์)	ตำแหน่ง : ตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกในการจัดการดิน
	 (นายปรเมศร์ ชะดี)	ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการกลุ่มโครงการพิเศษ กองแผนงาน
	 (นางสาวอิสริยา มีสิงห์)	ตำแหน่ง : นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
	 (นางสาวอังคริภา นาคคง)	ตำแหน่ง : นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กองแผนงาน

รายละเอียดการแก้ไขเอกสาร

วันที่ บังคับใช้	แก้ไข ครั้งที่	หน้าที่	รายละเอียด	ผู้แก้ไข	ผู้อนุมัติ
กันยายน 2568	00	-	ออกเอกสาร ครั้งแรก		

การปฏิบัติงานและเอกสารสนับสนุน (Work Instruction & Supporting document)

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 2) การผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
1. การผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม		
1.1 กรณีดำเนินการเอง		
- คัดเลือกพื้นที่จัดทำแปลงขยายพันธุ์	- เป็นพื้นที่แปลงที่ดินที่มีความชุ่มชื้น มีระบบน้ำเข้าแปลง ไม่ปล่อยให้หญ้าแฝกขาดน้ำ	

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 2) การผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม

ภาพรวมการปฏิบัติงาน:

ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
- ดำเนินการผลิตกล้าหญ้าแฝก	- ไถเตรียมพื้นที่ ให้ดินมีระดับเรียบสม่ำเสมอ เหมาะสมต่อการปลูกหญ้าแฝก - นำหน่อพันธุ์หญ้าแฝกมาตัดใบ ให้เหลือความยาว 20 ซม. และรากยาว 5 ซม. ปลูกลงในแปลงที่เตรียมไว้ในขณะที่ดินมีความชุ่มชื้น - ใช้หน่อพันธุ์หลุมละ 3 หน่อ รองกันหลุมด้วยปุ๋ยหมัก มีระยะปลูกระหว่างต้นและระหว่างแถว 50*50 ซม. โดยปลูกเป็นแถวตามระยะปลูกดังกล่าว จำนวนแถว ขึ้นกับขนาดของพื้นที่ และเว้นทางเดิน 1-1.5 ม. เพื่อให้สะดวกในการเข้าดูแลรักษาแปลง - กำจัดวัชพืชตามความเหมาะสม - ช่วง 15 วันแรก แปลงผลิตต้องมีความชุ่มชื้นติดต่อกัน เพื่อให้กล้าหญ้าแฝกรอดตายสูง ตั้งตัวได้เร็วขึ้น เพื่อให้มีการแตกหน่อได้ดี - เมื่อหญ้าแฝกอายุ 1 เดือน ใส่ปุ๋ยเคมี 15-15-15 กอละ 1 ช้อนชา หรือหว่านอัตรา 40 กก./ไร่	

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 2) การผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
	- ตัดใบหญ้าแฝกให้ต้นมีความสูงที่ 30 ซม. ทุกเดือน เพื่อเร่งการแตกหน่อ - จนเมื่อหญ้าแฝกอายุ 4-6 เดือน สามารถขุดหญ้าแฝกออกจากแปลง แล้วแยกหน่อเพื่อนำไปเพาะชำเป็นกล้าถุง หรือนำกล้ารากเปลือยไปปลูก - กรณีนำไปเพาะชำเป็นกล้าถุง โดยตัดใบให้กล้าหญ้าแฝกสูง 10 ซม. และตัดรากให้สั้น 5 ซม. ลอกกากใบที่แก่ออกให้หมด ล้างน้ำ จากนั้นนำมามัตรรวมกัน 50-100 หน่อ นำไปแช่น้ำผสมฮอร์โมนเร่งราก 3-5 วัน วางไว้ในที่ร่ม หญ้าแฝกจะแตกรากอ่อน และให้นำลงปลูกในถุงเพาะชำ ขนาด 2*6 นิ้ว โดยใช้วัสดุปลูกตามความเหมาะสม - กรณีหญ้าแฝกรากเปลือย โดยตัดใบให้กล้าหญ้าแฝกสูง 20 ซม. และตัดรากให้สั้น 5 ซม. ลอกกากใบที่แก่ออกให้หมด ล้างน้ำ จากนั้นนำมามัตรรวมกัน 50-100 หน่อ นำไปแช่น้ำผสมฮอร์โมนเร่งราก 3-5 วัน วางไว้ในที่ร่ม หญ้าแฝกจะแตกรากอ่อน พร้อมทั้งจะนำไปปลูก	

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 2) การผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม																																															
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:																																															
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ																																													
1.2 กรณีจ้างเหมาดำเนินการ																																															
- กำหนดขอบข่ายการจ้างผลิตกล้าหญ้าแฝก	- ผู้รับจ้างคัดเลือกพื้นที่แปลง ที่ดินที่จะผลิตหญ้าแฝก ให้มีความชุ่มชื้น มีระบบน้ำเข้าแปลง ไม่ปล่อยให้หญ้าแฝกขาดน้ำ และมีองค์ความรู้ในการผลิตหญ้าแฝก เพื่อให้ได้จำนวนกล้าหญ้าแฝกตามที่กำหนด																																														
- ดำเนินการจัดจ้างผลิตกล้าหญ้าแฝก	- ดำเนินการตามระเบียบพัสดุฯ																																														
	ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับจ้าง - ไถเตรียมพื้นที่ ให้ดินมีระดับเรียบสม่ำเสมอ เหมาะสมต่อการปลูกหญ้าแฝก - นำหน่อพันธุ์หญ้าแฝกมาตัดใบ ให้เหลือความยาว 20 ซม. และรากยาว 5 ซม. ปลูกลงในแปลงที่เตรียมไว้ในขณะที่ดินมีความชุ่มชื้น - ใช้หน่อพันธุ์หลุมละ 3 หน่อ รองกันหลุมด้วยปุ๋ยหมัก มีระยะปลูกระหว่างต้นและระหว่างแถว 50*50 ซม.	ค่าประมาณการต้นทุนการผลิตกล้าหญ้าแฝก (ต่อแปลง 1 ไร่) <table border="1"> <thead> <tr> <th>กิจกรรม/รายการ</th> <th>ปริมาณ (ไร่)</th> <th>ค่าจ้าง (บาท)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. เตรียมแปลง (ไถและพรวนดิน)</td> <td>100</td> <td>1,000</td> </tr> <tr> <td>2. ปลูกกล้า (10,000 หน่อ x 100 บาท)</td> <td>10,000</td> <td>1,000,000</td> </tr> <tr> <td>3. ค่าวัสดุ (ปุ๋ยหมัก, ยาฆ่าแมลง)</td> <td>100</td> <td>1,000</td> </tr> <tr> <td>รวม</td> <td>10,100</td> <td>1,002,000</td> </tr> </tbody> </table> รวม 1,002,000 บาท ค่าประมาณการต้นทุนการผลิตกล้าหญ้าแฝก (ต่อแปลง 1 ไร่) <table border="1"> <thead> <tr> <th>กิจกรรม/รายการ</th> <th>ปริมาณ (ไร่)</th> <th>ค่าจ้าง (บาท)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. เตรียมแปลง (ไถและพรวนดิน)</td> <td>100</td> <td>1,000</td> </tr> <tr> <td>2. ปลูกกล้า (10,000 หน่อ x 100 บาท)</td> <td>10,000</td> <td>1,000,000</td> </tr> <tr> <td>3. ค่าวัสดุ (ปุ๋ยหมัก, ยาฆ่าแมลง)</td> <td>100</td> <td>1,000</td> </tr> <tr> <td>รวม</td> <td>10,100</td> <td>1,002,000</td> </tr> </tbody> </table> รวม 1,002,000 บาท ค่าประมาณการต้นทุนการผลิตกล้าหญ้าแฝก (ต่อแปลง 1 ไร่) <table border="1"> <thead> <tr> <th>กิจกรรม/รายการ</th> <th>ปริมาณ (ไร่)</th> <th>ค่าจ้าง (บาท)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. เตรียมแปลง (ไถและพรวนดิน)</td> <td>100</td> <td>1,000</td> </tr> <tr> <td>2. ปลูกกล้า (10,000 หน่อ x 100 บาท)</td> <td>10,000</td> <td>1,000,000</td> </tr> <tr> <td>3. ค่าวัสดุ (ปุ๋ยหมัก, ยาฆ่าแมลง)</td> <td>100</td> <td>1,000</td> </tr> <tr> <td>รวม</td> <td>10,100</td> <td>1,002,000</td> </tr> </tbody> </table> รวม 1,002,000 บาท หมายเหตุ: 1. ค่าจ้างเหมาจ้างผู้รับจ้างผลิตกล้าหญ้าแฝก (รวมค่าวัสดุ) 1,002,000 บาท 2. ค่าจ้างเหมาจ้างผู้รับจ้างผลิตกล้าหญ้าแฝก (รวมค่าวัสดุ) 1,002,000 บาท	กิจกรรม/รายการ	ปริมาณ (ไร่)	ค่าจ้าง (บาท)	1. เตรียมแปลง (ไถและพรวนดิน)	100	1,000	2. ปลูกกล้า (10,000 หน่อ x 100 บาท)	10,000	1,000,000	3. ค่าวัสดุ (ปุ๋ยหมัก, ยาฆ่าแมลง)	100	1,000	รวม	10,100	1,002,000	กิจกรรม/รายการ	ปริมาณ (ไร่)	ค่าจ้าง (บาท)	1. เตรียมแปลง (ไถและพรวนดิน)	100	1,000	2. ปลูกกล้า (10,000 หน่อ x 100 บาท)	10,000	1,000,000	3. ค่าวัสดุ (ปุ๋ยหมัก, ยาฆ่าแมลง)	100	1,000	รวม	10,100	1,002,000	กิจกรรม/รายการ	ปริมาณ (ไร่)	ค่าจ้าง (บาท)	1. เตรียมแปลง (ไถและพรวนดิน)	100	1,000	2. ปลูกกล้า (10,000 หน่อ x 100 บาท)	10,000	1,000,000	3. ค่าวัสดุ (ปุ๋ยหมัก, ยาฆ่าแมลง)	100	1,000	รวม	10,100	1,002,000
กิจกรรม/รายการ	ปริมาณ (ไร่)	ค่าจ้าง (บาท)																																													
1. เตรียมแปลง (ไถและพรวนดิน)	100	1,000																																													
2. ปลูกกล้า (10,000 หน่อ x 100 บาท)	10,000	1,000,000																																													
3. ค่าวัสดุ (ปุ๋ยหมัก, ยาฆ่าแมลง)	100	1,000																																													
รวม	10,100	1,002,000																																													
กิจกรรม/รายการ	ปริมาณ (ไร่)	ค่าจ้าง (บาท)																																													
1. เตรียมแปลง (ไถและพรวนดิน)	100	1,000																																													
2. ปลูกกล้า (10,000 หน่อ x 100 บาท)	10,000	1,000,000																																													
3. ค่าวัสดุ (ปุ๋ยหมัก, ยาฆ่าแมลง)	100	1,000																																													
รวม	10,100	1,002,000																																													
กิจกรรม/รายการ	ปริมาณ (ไร่)	ค่าจ้าง (บาท)																																													
1. เตรียมแปลง (ไถและพรวนดิน)	100	1,000																																													
2. ปลูกกล้า (10,000 หน่อ x 100 บาท)	10,000	1,000,000																																													
3. ค่าวัสดุ (ปุ๋ยหมัก, ยาฆ่าแมลง)	100	1,000																																													
รวม	10,100	1,002,000																																													

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 2) การผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
	โดยปลูกเป็นแถวตามระยะปลูกดังกล่าว จำนวนแถว ขึ้นกับขนาดของพื้นที่ และเว้นทางเดิน 1-1.5 ม. เพื่อให้สะดวกในการเข้าดูแลรักษาแปลง - กำจัดวัชพืชตามความเหมาะสม - ช่วง 15 วันแรก แปลงผลิตต้องมีความชุ่มชื้นติดต่อกัน เพื่อให้กล้าหญ้าแฝกรอดตายสูง ตั้งตัวได้เร็วขึ้น เพื่อให้มีการแตกหน่อได้ดี - เมื่อหญ้าแฝกอายุ 1 เดือน ใส่ปุ๋ยเคมี 15-15-15 กอละ 1 ช้อนชา หรือหว่านอัตรา 40 กก./ไร่ - ตัดใบหญ้าแฝกให้ต้นมีความสูงที่ 30 ซม. ทุกเดือน เพื่อเร่งการแตกหน่อ - จนเมื่อหญ้าแฝกอายุ 4-6 เดือน สามารถขุดหญ้าแฝกออกจากแปลง แล้วแยกหน่อเพื่อนำไปเพาะชำเป็นกล้าถุง หรือนำกล้ารากเปลี่ยนไปปลูก - กรณีนำไปเพาะชำเป็นกล้าถุง โดยตัดใบให้กล้าหญ้าแฝกสูง 10 ซม. และตัดรากให้สั้น 5 ซม. ลอกกากใบที่แก่ออกให้หมด ล้างน้ำ จากนั้นนำมามัดรวมกัน 50-	

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 2) การผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
	100 หน่อ นำไปแช่น้ำผสมฮอร์โมนเร่งราก 3-5 วัน วางไว้ในที่ร่ม หญ้าแฝกจะแตกรากอ่อน และให้นำลงปลูกในถุงเพาะชำ ขนาด 2*6 นิ้ว โดยใช้วัสดุปลูกตามความเหมาะสม - กรณีหญ้าแฝกรากเปื่อย โดยตัดใบให้กล้าหญ้าแฝกสูง 20 ซม. และตัดรากให้สั้น 5 ซม. ลอกกากใบที่แก่ออกให้หมด ล้างน้ำ จากนั้นนำมามัดรวมกัน 50-100 หน่อ นำไปแช่น้ำผสมฮอร์โมนเร่งราก 3-5 วัน วางไว้ในที่ร่ม หญ้าแฝกจะแตกรากอ่อน พร้อมที่จะนำไปปลูก	
2. หญ้าแฝกเพื่อปลูก		
กรณีดำเนินการเอง		
2.1 คัดเลือกพื้นที่ปลูก	- ขออนุญาตใช้พื้นที่ปลูกหญ้าแฝกก่อนดำเนินการ และทำการส่งมอบเป็นลายลักษณ์อักษร	
2.2 เตรียมดินปลูก	เตรียมดินให้มีสภาพที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของหญ้าแฝก คือ ปรับปรุงดินตามแนวปลูก โดยใช้ปุ๋ยหมักอัตรา 1 กก./ตร.ม. และปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 6	

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 2) การผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
	กรั้ม ร่องกันหลุมเพื่อให้หญ้าแฝกที่ปลูกตั้งตัวได้รวดเร็ว	
2.3 การคัดเลือกกล้าที่มีคุณภาพ	นำกล้าหญ้าแฝกจากแปลงผลิตที่มีคุณภาพ คือ - กรณีรากเปลือยควรเลือกกล้าที่เจริญเติบโตที่แตกรากออกมาใหม่ยาว 1 ซม. และมีขนาดต้นที่สม่ำเสมอไปปลูก - กรณีกล้าถุงพลาสติก นำกล้าที่มีอายุประมาณ 45-60 วัน ที่แตกหน่อ 3-5 หน่อ ไปปลูก	
2.4 วิธีการปลูก	เมื่อเตรียมดินเรียบร้อยแล้ว นำกล้าหญ้าแฝกในถุงเพาะชำ ไปเรียงในร่องปลูกระยะระหว่างต้น 10 ซม. แล้ว ถอดถุงออกแล้วปลูก และนำดินมากลบโคนให้แน่น แต่ ถ้าใช้กล้าหญ้าแฝกแบบรากเปลือย ใช้ระยะห่างระหว่างต้น 5 ซม.	

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 2) การผลิตกล้าหญาแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
2.5 การเลือกช่วงเวลาปลูกที่เหมาะสม	การปลูกกล้าหญาแฝกในช่วงต้นฤดูฝนเหมาะสมที่สุด ซึ่งดินจะมีความชุ่มชื้นสูง กล้าหญาแฝกมีโอกาสรอดตายสูง ในส่วนพื้นที่ฝนทิ้งช่วง ต้องมีการรดน้ำเพิ่มเติมในระยะแรก	
2.6 การรดน้ำหลังจากปลูก	หลังจากปลูกกล้าหญาแฝกควรรดน้ำให้ดินมีความชุ่มชื้นต่อเนื่องอย่างน้อย 15 วัน ถึงแม้ว่าจะปลูกในช่วงฤดูฝน ควรมีการรดน้ำในระยะแรกจะช่วยให้กล้าหญาแฝกรอดตายสูง ตั้งตัวได้เร็วขึ้น และมีการแตกหน่อได้ดี ในกรณีพื้นที่ฝนทิ้งช่วง ต้องมีการรดน้ำในระยะแรก/ต่อเนื่องกันมากกว่า 15 วัน ขึ้นไป เพื่อให้กล้าหญาแฝกตั้งตัวได้	

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 2) การผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
2.7 การตัดใบควบคุมความสูง	เมื่อหญ้าแฝกมีการเจริญเติบโตเต็มที่ มีความสูงมากกว่า 1 ม. ควรตัดใบหญ้าแฝกทุก ๆ 3-4 เดือน ในช่วงต้นฤดูฝนให้ตัดใบหญ้าแฝกให้สั้นสูงจากพื้นดิน 30 ซม. ส่วนในช่วงกลางฤดูฝนให้ตัดใบให้มีความสูงประมาณ 40-50 ซม. หากตัดใบหลายครั้งแล้วพบว่าต้นหญ้าแฝกเป็นก้านแข็ง การตัดครั้งต่อไปควรตัดใบให้สั้นประมาณ 5 ซม. (ใกล้พื้นดิน) เพื่อให้หญ้าแฝกมีการแตกกอเพิ่มขึ้น และช่วยกำจัดช่อดอกที่เป็นผลให้หญ้าแฝกทรุดโทรม ซึ่งการควบคุมความสูงทำให้สังเกตเห็นแนวหญ้าแฝกชัดเจน	
2.8 การดูแลรักษาตามความเหมาะสม	อาจให้น้ำ 15 วันต่อครั้งในช่วงฤดูแล้ง และให้ปุ๋ยหมัก 1 ครั้งในช่วงต้นฤดูฝน กำจัดวัชพืชเพื่อให้สังเกตเห็นแนวหญ้าแฝกได้ชัดเจน และช่วยให้หญ้าแฝกเจริญเติบโตเต็มที่	
2.9 การปลูกซ่อม	หากพบว่าแนวหญ้าแฝกเกิดฟันหลอหรือตาย ควรปลูกซ่อมแซมในช่วงฤดูฝน ซึ่งจะทำให้แนวหญ้าแฝกมี	

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 2) การผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
	ประสิทธิภาพในการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ช่วยเพิ่มความชื้นในดิน ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์	
กรณีจ้างเหมาดำเนินการปลูก วิธีการจ้าง : อาจมีการปรับรูปแบบการจ้างตาม รูปแบบของแต่ละพื้นที่จังหวัด		
3. หญ้าแฝกเพื่อส่งเสริม		
3.1 พิจารณาคำขอกกล้าหญ้าแฝก จากเอกสาร และข้อมูลคำขอในระบบ เพื่อสนับสนุน กล้าหญ้าแฝก	หลักเกณฑ์ในการพิจารณาจำนวนกล้าหญ้าแฝกตาม เหมาะสม 1) ลำดับที่แจ้งความประสงค์ ก่อน-หลัง 2) รูปแบบการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกในแต่ละพื้นที่ ให้ พิจารณาระยะปลูกระหว่างต้น และระยะระหว่างแถว ตามสภาพพื้นที่ตามความเหมาะสม เช่น ปลูกในพื้นที่ ลาดชัน พื้นที่เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลาย สระน้ำ ไหล่ ทาง ในพื้นที่แปลงเกษตร รายละเอียดตามคู่มือฯ 3) ขนาดของพื้นที่เป้าหมาย 4) คำสั่งมอบอำนาจการแจกจ่ายหญ้าแฝก ปี 2567	

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 2) การผลิตกล้าหูก้าแฝกเพื่อปลูกและเพื่อส่งเสริม		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
3.2 แจกจ่ายกล้าหูก้าแฝก	- ชื้อแนะนำในการนำกล้าหูก้าแฝกรากเปลือยไปปลูก ควรนำไปแช่น้ำผสมฮอร์โมนเร่งราก 3-5 วัน วางไว้ในที่ร่ม หูก้าแฝกจะแตกรากอ่อน (กรณีนี้อาจแนะนำให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติที่แปลงของตนเองได้) - นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ในการรับกล้าหูก้าแฝก และจำนวนกล้าหูก้าแฝกที่สามารถสนับสนุนได้ ทั้งนี้ เกษตรกรอาจนัดหมายรับกล้าหูก้าแฝก ณ แปลงผลิตหรือสถานีพัฒนาที่ดิน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม	

เอกสารวิธีการปฏิบัติงาน Work Instruction (WI 3)

ชื่อเอกสาร	การส่งมอบกล้าหญ้าแฝก	
รหัสเอกสาร	(WI - (SOP – CP5_002_01 – Rev.00)	
จำนวนหน้าทั้งหมด	2 หน้า	
จัดทำโดย	 (นางสาวกมลภา วัฒนประพัฒน์)	ตำแหน่ง : ตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกในการจัดการดิน
	 (นายปรเมศร์ ชะดี)	ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการกลุ่มโครงการพิเศษ กองแผนงาน
	 (นางสาวอิสริยา มีสิงห์)	ตำแหน่ง : นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
	 (นางสาวอังคิภา นาคคง)	ตำแหน่ง : นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กองแผนงาน

รายละเอียดการแก้ไขเอกสาร

วันที่ บังคับใช้	แก้ไข ครั้งที่	หน้าที่	รายละเอียด	ผู้แก้ไข	ผู้อนุมัติ
กันยายน 2568	00	-	ออกเอกสาร ครั้งแรก		

การปฏิบัติงานและเอกสารสนับสนุน (Work Instruction & Supporting document)

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 3) การส่งมอบกล้าหญาแฝก		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
1. การตรวจรับและส่งมอบ	- เป็นไปตามข้อตกลงการจ้าง - การดูแลรักษากล้าหญาแฝกของเจ้าหน้าที่หลังจากส่งมอบ ควรจัดวางมัดกล้าบนพื้นดินให้เป็นระเบียบ เพื่อสะดวกในการรดน้ำและตรวจนับ	
1.1 ตรวจรับเชิงปริมาณ	จำนวนกล้าหญาแฝกครบถ้วนตามที่กำหนด - จัดเป็นมัดๆ ละ 50 กล้าหรือมัดละ 100 กล้า - จัดเรียง วางเป็นบล็อกเพื่อต่อการตรวจนับ	

วิธีการปฏิบัติงาน (Work Instruction) เรื่อง (WI 3) การส่งมอบกล้าหุ้มฝาแฝด		
ภาพรวมการปฏิบัติงาน:		
ขั้นตอน	รายละเอียด	รูปภาพประกอบ
1.2 ตรวจรับเชิงคุณภาพ	ตรวจสอบคุณภาพ - ต้นกล้ามีอายุ 4 – 6 เดือน ไม่แก่เกินไป - ลักษณะของรากมีความสะอาด ตัดแต่งรากเก่า พบเป็นเนื้อเยื่อเจริญของราก - การลอกกาบใบเก่าออก เพื่อการเจริญเติบโตที่ดี กรณีในสภาพพื้นที่แล้งอาจคงใบเก่าไว้บางส่วนเพื่อให้กล้ามีความคงทนต่อสภาพแล้ง	

ภาคผนวก ข
คู่มือที่เกี่ยวข้อง

คู่มือ

หญ้าแฝก

เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน 2568

แนวทางปฏิบัติ ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

จัดทำโดย

กลุ่มพัสดุ กองคลัง

กรมพัฒนาที่ดิน

คู่มือการใช้งานระบบบริหารและติดตามโครงการปลูกหญ้าแฝก
(Vetiver Grass Tracking : VGT)

ศูนย์สารสนเทศ กรมพัฒนาที่ดิน

คำสั่งมอบอำนาจการแจกจ่ายหุ้นฯ แฝก ปี 2567

คำสั่งกรมพัฒนาที่ดิน

ที่ ๒๔๔ /๒๕๖๗

เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดิน
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

ตามที่อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน มีคำสั่งกรมพัฒนาที่ดิน ที่ ๖๓๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดิน ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติราชการของกรมพัฒนาที่ดิน เป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติกฏว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุมัติให้เดินทางไปราชการและการจัดการประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการขอรับและการจ่ายบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๕ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาบุตร พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒ ระเบียบกรมพัฒนาที่ดินว่าด้วยการใช้และการควบคุมรถราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมทั้ง กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน จึงให้ยกเลิกคำสั่งกรมพัฒนาที่ดิน ที่ ๖๓๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดิน ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน ดังต่อไปนี้

- ๒ -

๑. ราชการบริหารทั่วไป

๑.๑ มีอำนาจอนุมัติให้ใช้รถส่วนกลางหรือยานพาหนะที่อยู่ในความควบคุมและรับผิดชอบไปราชการภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ส่วนการไปราชการนอกเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบให้สั่งการและอนุมัติได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน ให้พิจารณาอนุมัติได้ตามเหตุผลและความจำเป็น โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

๑.๒ มีอำนาจอนุมัติให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ใช้โทรศัพท์ของทางราชการ เกี่ยวกับงานราชการ โดยให้คำนึงถึงความจำเป็นเหมาะสม และในกรณีดังกล่าวมอบอำนาจให้ข้าราชการปฏิบัติราชการแทนได้ สำหรับการให้โทรศัพท์ของทางราชการ ให้ปฏิบัติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๑๕๘ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓

๑.๓ มีอำนาจลงนามในหนังสือราชการติดต่อ ได้ตอบ และประสานงานกับส่วนราชการหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ภาคผนวก ๓ ข้อ ๒ ได้ทุกเรื่อง ยกเว้น เรื่องนโยบายหรือเรื่องสำคัญให้เสนอรองอธิบดีที่กำกับดูแลพิจารณา ลงนาม และให้ส่งสำเนาเรื่องที่ดำเนินการไปแล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปทราบ

๑.๔ มีอำนาจลงนามในหนังสือหรือเอกสารเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการขอตรวจสภาพรถยนต์ราชการ การขอจดทะเบียนรถยนต์ราชการใหม่ การเปลี่ยนประเภท/ลักษณะรถ การขอป้ายวงกลม ยกเว้นภาษี และการต่อทะเบียนประจำปี

๑.๕ มีอำนาจพิจารณาสั่งการและดำเนินการเกี่ยวกับการทำลายหนังสือของหน่วยงาน โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับงานสารบรรณ

๒. ราชการบริหารเกี่ยวกับแผนงาน

๒.๑ มีอำนาจอนุมัติให้ปรับแผนการดำเนินงานของหน่วยงานในความรับผิดชอบ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานเป็นหลัก แต่ในการปรับแผนการดำเนินงานต้องไม่กระทบกับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

๒.๒ มีอำนาจอนุมัติแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อการคลุมดินและปรับปรุงบำรุงดินให้แก่เกษตรกร หมอдинอาสา หน่วยงานราชการ หรือองค์กรต่าง ๆ ได้ไม่เกินรายละ ๒๐๐ กิโลกรัม และอนุมัติแจกจ่ายกล้าหญ้าแฝกเพื่อนำไปปลูกขยายพันธุ์ การอนุรักษ์ดินและน้ำ หรือการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร หมอдинอาสา หรือบุคคลทั่วไป ได้ไม่เกินรายละ ๑๐๐,๐๐๐ กล้าหรือถุง และหน่วยงานราชการ หรือองค์กรต่าง ๆ ได้ไม่เกินครั้งละ ๕๐๐,๐๐๐ กล้าหรือถุง

ทั้งนี้ ให้ตรวจสอบและรายงานจำนวนเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดินและปรับปรุงบำรุงดิน และกล้าหญ้าแฝกที่มีอยู่ในหน่วยงานให้อธิบดี ทราบทุกเดือน

๒.๓ มีอำนาจอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงรายชื่อเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการแหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน และโครงการฟื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ เฉพาะภายในเขตพื้นที่ของโครงการ ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ และเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วให้รายงานอธิบดีทราบทุกครั้ง

๒.๔ มีอำนาจลงนามในหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบและรับรองแนวเขตป่าไม้ถาวร ในระวางแผนที่ มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ หากพื้นที่ที่ขอให้ตรวจสอบทั้งหมดหรือบางส่วนอยู่ห่างจากแนวเขต ป่าไม้ถาวรไม่เกิน ๕๐๐ เมตร (ระยะในแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ไม่เกิน ๑ เซนติเมตร) ให้สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่เป็นผู้ดำเนินการ

๒.๕ มีอำนาจอนุมัติเปลี่ยนแปลงพื้นที่ก่อสร้าง การปรับปรุง - ปรับเปลี่ยนเป้าหมาย ทดแทนภายในพื้นที่จังหวัดเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงาน ในงานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งต้องไม่ทำให้เป้าหมายของจังหวัดลดลงและไม่เกินวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

๓. ราชการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณ การเงิน

๓.๑ มีอำนาจในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่การเงิน และกรรมการเก็บรักษาเงิน ในสำนักงานพัฒนาที่ดิน สถานีพัฒนาที่ดิน และศูนย์ในสังกัด โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง

๓.๒ มีอำนาจอนุมัติหลักการค่าใช้จ่าย การเบิกจ่ายเงิน ตรวจสอบและลงลายมือชื่อ รับรองในใบขอเบิกเงิน (ขบ.) และในทะเบียนคุมหลักฐานขอเบิก ทะเบียนคุมการเบิกจ่ายเงินจากคลัง โดยให้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการระดับชำนาญการหรือชำนาญงาน ขึ้นไป จำนวน ๑ คน เป็นผู้เบิกแทนได้

๓.๓ มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินยืม การเบิกจ่ายเงิน อนุมัติในหลักการการจ่ายเงิน หรือใบสำคัญคู่จ่ายเงินทุกประเภท เฉพาะการเบิกจ่ายเงินที่กำหนดให้เบิกกับสำนักงานคลังจังหวัด หรือ สำนักงานคลังอำเภอแล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินวงเงินที่ได้จัดสรรไปให้

๓.๔ มีอำนาจอนุมัติรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินจากเอกชน โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการรับเงินหรือทรัพย์สินที่บริจาคให้ทางราชการ แล้วรายงานให้อธิบดีทราบ

๓.๕ มีอำนาจอนุมัติการเบิกจ่ายเงินค่าการรักษาพยาบาล ค่าการศึกษาบุตร และ เงินช่วยเหลือกรณีข้าราชการหรือข้าราชการบำนาญถึงแก่ความตาย หรือกรณีลูกจ้างประจำถึงแก่ความตาย สำหรับข้าราชการและลูกจ้างประจำในสังกัด

๓.๖ มีอำนาจจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ และมีอำนาจอนุมัติ หลักการและการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านตามสิทธิ และการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง การเข้าบ้านของข้าราชการในสังกัด

๓.๗ มีอำนาจอนุมัติเข้าทำการของหน่วยงานในสังกัด

๓.๘ มีอำนาจอนุมัติให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ปฏิบัติงาน นอกเวลาราชการ โดยให้พิจารณาช่วงเวลาที่เป็นเหมาะสม เพื่อประโยชน์ของงานราชการและมุ่งเน้นผลงาน ตามยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเป็นสำคัญ และมีอำนาจอนุมัติเงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการในวันทำการ ให้ปฏิบัติงานได้ถึงเวลา ๑๙.๓๐ น. และ จะต้องมีความรู้พื้นฐานการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ

๓.๙ มีอำนาจอนุมัติการขอเบิกบำเหน็จบำนาญของข้าราชการและลูกจ้างประจำในสังกัด ยกเว้นการขอเบิกบำเหน็จบำนาญพิเศษ และการขอเบิกบำเหน็จตกทอด

- ๔ -

๓.๑๐ มีอำนาจอนุมัติโครงการและการเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม โดยเป็นโครงการตามแผนงานและภารกิจกรม และให้ดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ

๓.๑๑ มีอำนาจอนุมัติการจัดทำประกันภัยรชของทางราชการภาคสมัครใจ โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำประกันภัยทรัพย์สินของทางราชการ

๔. ราชการบริหารเกี่ยวกับงานบุคคล

๔.๑ มีอำนาจอนุมัติให้ผู้อำนวยการสถานี ผู้อำนวยการศูนย์ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ในสังกัด เดินทางไปราชการภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ส่วนการเดินทางไปราชการนอกเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบให้สั่งการและอนุมัติได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน

๔.๒ มีอำนาจอนุมัติให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ในสังกัด เข้ารับการฝึกอบรมภายในประเทศหลักสูตรที่เกี่ยวกับการพัฒนาการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เฉพาะหลักสูตรที่มีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน ๓๐ วัน

๔.๓ มีอำนาจอนุญาตให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการในสังกัด ลาป่วย ลากิจส่วนตัว และลาไปช่วยเหลือภริยาที่คลอดบุตร โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลา

๔.๔ มีอำนาจลงนามในคำสั่งให้ข้าราชการรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้อำนวยการสถานี ผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าฝ่าย ในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งนั้นไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้

๔.๕ มีอำนาจอนุมัติให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ ข้าราชการในการปฏิบัติราชการได้เป็นครั้งคราว โดยพิจารณาอนุมัติได้ตามเหตุผลและความจำเป็น และโดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับราชการ

๔.๖ มีอำนาจลงนามในสัญญาจ้างกับผู้ที่ได้รับการสรรหาหรือการเลือกสรรเป็นพนักงานราชการที่ปฏิบัติงานในสังกัด โดยให้ดำเนินการได้เมื่อได้รับอนุมัติตัวบุคคลจากอธิบดีแล้ว

๔.๗ มีอำนาจลงนามในหนังสือแสดงเจตนาละเว้นผู้รับบำเหน็จตกทอดของข้าราชการ ผู้รับบำนาญ ลูกจ้างประจำ หรือผู้รับบำเหน็จรายเดือน/บำเหน็จพิเศษรายเดือน โดยกรณีดังกล่าวมอบหมายให้หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป ปฏิบัติราชการแทนได้

๕. ราชการบริหารเกี่ยวกับทรัพย์สิน และที่ดิน

๕.๑ มีอำนาจอนุมัติและลงนามในการส่งมอบทรัพย์สิน สิ่งก่อสร้างเพื่อสาธารณประโยชน์ รวมทั้งแหล่งน้ำขนาดเล็ก แหล่งน้ำชุมชน ของกรมพัฒนาที่ดิน ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนกรณียังไม่ได้มีการส่งมอบ ให้มีอำนาจในการอนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการอื่น เข้าดำเนินการซ่อมแซม ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างหรือแหล่งน้ำได้ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จให้รายงานอธิบดีทราบ

๕.๒ มีอำนาจในการใช้ รื้อถอน จำหน่าย ดัดแปลงที่ราชพัสดุ หรือกระทำการใดโดยมิได้เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ที่ราชพัสดุ รวมถึงการขออนุญาตขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ส่วนกรณีการขอใช้ การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ หรือการส่งคืนที่ราชพัสดุ ให้ดำเนินการได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้ว โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จให้รายงานอธิบดีทราบ

- ๕ -

๕.๓ มีอำนาจขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรือขอใช้พื้นที่ในเขตป่าไม้ เขตป่าสงวน เขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินสาธารณประโยชน์ หรือเขตของนิคม ในส่วนของการส่งคืนพื้นที่ดังกล่าวให้ดำเนินการได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้ว โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ การปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ที่ดินสาธารณประโยชน์ หรือเขตของนิคม แล้วแต่กรณี เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จให้รายงาน อธิบดีทราบ

๕.๔ มีอำนาจขอลอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์ โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ ที่ดินสาธารณประโยชน์ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จให้รายงานอธิบดีทราบ

๖. ราชการบริหารเกี่ยวกับการให้ดำเนินคดีอาญา

มีอำนาจดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนแทนกรมพัฒนาที่ดิน กรณีมีผู้กระทำความผิดอาญาอันเป็นเหตุให้กรมพัฒนาที่ดินได้รับความเสียหาย และเมื่อดำเนินการแล้วให้รายงานผลการดำเนินการให้อธิบดีทราบ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายทวีศักดิ์ ธนเดโชพล)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

คำสั่งกรมพัฒนาที่ดิน

ที่ ๖๕๕ /๒๕๖๗

เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน และผู้อำนวยการศูนย์ในสังกัดสำนักงานพัฒนาที่ดิน
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

ตามที่อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน มีคำสั่งกรมพัฒนาที่ดิน ที่ ๖๓๓/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และคำสั่งกรมพัฒนาที่ดิน ที่ ๓๘๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๗ มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน และผู้อำนวยการศูนย์ในสังกัดสำนักงานพัฒนาที่ดิน ยกเว้น ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการโครงการเกษตรวิทยา ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติราชการของกรมพัฒนาที่ดิน เป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ พระราชบัญญัติ ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุมัติ ให้เดินทางไปราชการและการจัดการประชุมของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๔ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการขอรับและการจ่ายบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒ ระเบียบกรมพัฒนาที่ดิน ว่าด้วยการใช้และการควบคุมรถราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมทั้ง กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน จึงให้ยกเลิกคำสั่งกรมพัฒนาที่ดิน ที่ ๖๓๓/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และคำสั่งกรมพัฒนาที่ดิน ที่ ๓๘๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๗ และ มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน และผู้อำนวยการศูนย์ในสังกัดสำนักงานพัฒนาที่ดิน ยกเว้น ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการโครงการเกษตรวิทยา ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน ดังต่อไปนี้

- ๒ -

๑. ราชการบริหารทั่วไป

๑.๑ มีอำนาจอนุมัติให้ใช้รถส่วนกลางหรือยานพาหนะที่อยู่ในความควบคุมและรับผิดชอบไปราชการภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ส่วนการไปราชการนอกเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบให้สั่งการและอนุมัติได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน ให้พิจารณาอนุมัติได้ตามเหตุผลและความจำเป็น โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

๑.๒ มีอำนาจอนุมัติให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ใช้โทรศัพท์ของทางราชการ เกี่ยวกับงานราชการ โดยให้คำนึงถึงความจำเป็นเหมาะสม และในกรณีดังกล่าวมอบอำนาจให้ข้าราชการปฏิบัติราชการแทนได้ สำหรับการให้โทรศัพท์ของทางราชการ ให้ปฏิบัติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๑๕๘ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓

๑.๓ มีอำนาจลงนามในหนังสือราชการติดต่อ ได้ตอบ และประสานงานกับส่วนราชการหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ภาคผนวก ๓ ข้อ ๒ ได้ทุกเรื่อง ยกเว้น เรื่องนโยบายหรือเรื่องสำคัญให้เสนอผ่านผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดิน เพื่อให้รองอธิบดีที่กำกับดูแลพิจารณา ลงนาม และให้ส่งสำเนาเรื่องที่ดำเนินการไปแล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปทราบ

๑.๔ มีอำนาจลงนามในหนังสือหรือเอกสารเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการขอตรวจสอบภาพรถยนต์ราชการ การขอจดทะเบียนรถยนต์ราชการใหม่ การเปลี่ยนประเภท/ลักษณะรถ การขอป้ายวงกลม ยกเว้นภาษี และการต่อทะเบียนประจำปี

๑.๕ ให้ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษร ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบที่ดินในฐานะผู้แทนหน่วยงานที่รับผิดชอบเขตพื้นที่อนุรักษ์ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๙ (พ.ศ. ๒๕๖๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗

๒. ราชการบริหารเกี่ยวกับแผนงาน

มีอำนาจอนุมัติแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์พืช เพื่อการคลุมดินและปรับปรุงบำรุงดินให้แก่เกษตรกร หมอดินอาสา หน่วยงานราชการ หรือองค์กรต่าง ๆ ได้ไม่เกินรายละ ๑๐๐ กิโลกรัม และอนุมัติแจกจ่ายกล้าหญ้าแฝก เพื่อนำไปปลูกขยายพันธุ์ การอนุรักษ์ดินและน้ำ หรือการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร หมอดินอาสา หรือบุคคลทั่วไป ได้ไม่เกินรายละ ๕๐,๐๐๐ กล้าหรือถุง และหน่วยงานราชการหรือองค์กรต่าง ๆ ได้ไม่เกินครั้งละ ๒๐๐,๐๐๐ กล้าหรือถุง

ทั้งนี้ ให้ตรวจสอบและรายงานจำนวนเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดินและปรับปรุงบำรุงดิน และกล้าหญ้าแฝกที่มีอยู่ในหน่วยงานให้สำนักงานพัฒนาที่ดิน ทราบทุกเดือน

๓. ราชการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณ การเงิน

๓.๑ มีอำนาจอนุมัติหลักการค่าใช้จ่าย การเบิกจ่ายเงิน ตรวจสอบและลงลายมือชื่อรับรองในใบขอเบิกเงิน (ขบ.) และในทะเบียนคุมหลักฐานขอเบิก ทะเบียนคุมการเบิกจ่ายเงินจากคลัง โดยให้มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการระดับปฏิบัติการหรือปฏิบัติงาน ขึ้นไป จำนวน ๑ คน เป็นผู้เบิกแทนได้

๓.๒ มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินยืม การเบิกจ่ายเงิน อนุมัติในหลักฐานการจ่ายเงิน หรือใบสำคัญคู่จ่ายเงินทุกประเภท เฉพาะการเบิกจ่ายเงินที่กำหนดให้เบิกกับสำนักงานคลังจังหวัด หรือสำนักงานคลังอำเภอแล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินวงเงินที่ได้จัดสรรไปให้

๓.๓ มีอำนาจอนุมัติโครงการและการเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม โดยเป็นโครงการฝึกอบรมหมอดินอาสาในพื้นที่ และให้ดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ รวมทั้งมีอำนาจอนุมัติเบิกจ่ายค่าพาหนะเดินทางของหมอดินอาสาในพื้นที่

๓.๔ ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน มีอำนาจลงนามในบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมพัฒนาที่ดินกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับความร่วมมือด้านการพัฒนาที่ดิน ส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการจัดการทรัพยากรที่ดิน ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินต้องส่งบันทึกข้อตกลงให้สำนักงานเลขาธิการกรมพิจารณาเสนอกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อขอความเห็นชอบก่อนลงนามทุกครั้ง และเมื่อลงนามในบันทึกข้อตกลงแล้วเสร็จให้รายงานให้อธิบดีทราบ

๓.๕ ผู้อำนวยการศูนย์ในสังกัดสำนักงานพัฒนาที่ดิน มีอำนาจอนุมัติ การจ้างลงนามในคำสั่งจ้างและเลิกจ้างลูกจ้างชั่วคราว และมีอำนาจอนุมัติค่าใช้จ่ายในงบกลาง รายการค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๓.๖ มีอำนาจอนุมัติการจัดทำประกันภัยรูดของทางราชการภาคสมัครใจ โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำประกันภัยทรัพย์สินของทางราชการ

๔. ราชการบริหารเกี่ยวกับงานบุคคล

๔.๑ มีอำนาจอนุมัติให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ในสังกัดเดินทางไปราชการภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ส่วนการเดินทางไปราชการนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ ให้สั่งการและอนุมัติได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน

๔.๒ มีอำนาจอนุญาตให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ ในสังกัดลาไปช่วยเหลือญาติที่คลอดบุตร โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลา

๔.๓ ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน มีอำนาจลงนามในบัตรประจำตัวหมอดินอาสา

๕. ราชการบริหารเกี่ยวกับทรัพย์สิน และที่ดิน

๕.๑ มีอำนาจอนุมัติและลงนามในการส่งมอบทรัพย์สิน สิ่งก่อสร้างเพื่อสาธารณประโยชน์ รวมทั้งแหล่งน้ำขนาดเล็ก แหล่งน้ำชุมชน ของกรมพัฒนาที่ดิน ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนกรณียังไม่ได้มีการส่งมอบ ให้มีอำนาจในการอนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการอื่นเข้าดำเนินการซ่อมแซม ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างหรือแหล่งน้ำได้ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จให้รายงานอธิบดีทราบ

๕.๒ มีอำนาจในการใช้ รื้อถอน จำหน่าย ดัดแปลงที่ราชพัสดุ หรือกระทำการใดโดยมิได้เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ที่ราชพัสดุ รวมถึงการขออนุญาตขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ส่วนกรณีการขอใช้ การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ หรือการส่งคืนที่ราชพัสดุ ให้ดำเนินการได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้ว โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จให้รายงานอธิบดีทราบ

- ๔ -

๕.๓ มีอำนาจขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรือขอใช้พื้นที่ในเขตป่าไม้ เขตป่าสงวน เขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินสาธารณประโยชน์ หรือเขตของนิคม ในส่วนของการส่งคืนพื้นที่ดังกล่าวให้ดำเนินการได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้ว โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ การปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ที่ดินสาธารณประโยชน์ หรือเขตของนิคม แล้วแต่กรณี เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จให้รายงาน อธิบดีทราบ

๕.๔ มีอำนาจขอลอนสภาพที่ดินสาธารณประโยชน์ โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ ที่ดินสาธารณประโยชน์ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จให้รายงานอธิบดีทราบ

๖. ราชการบริหารเกี่ยวกับการให้ดำเนินคดีอาญา

มีอำนาจดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนแทนกรมพัฒนาที่ดิน กรณีมีผู้กระทำความผิดอาญาอันเป็นเหตุให้กรมพัฒนาที่ดินได้รับความเสียหาย และเมื่อดำเนินการแล้วให้รายงานผลการดำเนินการให้อธิบดีทราบ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายทวิศักดิ์ ธนเดโชพล)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

ภาคผนวก ค
เอกสารหรือแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

คำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.....และประมาณการล่วงหน้า 3 ปี
หน่วยงาน : กอง / สำนัก / สพข. สพด.

เลขที่.....

ใบคำขอรับกล้าหญ้าแฝก
กรมพัฒนาที่ดิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ที่.....

เรียน ผู้อำนวยการ.....

ข้าพเจ้า.....ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน.....อาชีพ.....

ที่อยู่ เลขที่.....หมู่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....E-Mail.....

มีความประสงค์ขอรับการสนับสนุนกล้าหญ้าแฝก จำนวน.....กล้า เพื่อปลูกในพื้นที่บริเวณ.....

.....อยู่ที่บ้าน.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วัตถุประสงค์ในการนำกล้าหญ้าแฝกไปปลูกเพื่อ

☐ อนุรักษ์ดินและน้ำ ☐ ปลูกรอบสระเก็บน้ำ อ่างน้ำ เพื่อป้องกันดินพังทลาย ☐ ขยายพันธุ์หญ้าแฝก

☐ อื่น ๆ ระบุ.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะนำกล้าหญ้าแฝกดังกล่าวไปปลูกในพื้นที่และยินดีที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่
พร้อมทั้งจะแจ้งผลความก้าวหน้าให้ทราบ

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ขอ

เฉพาะเจ้าหน้าที่

ตรวจสอบแล้วเห็นควรอนุมัติ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ได้รับของถูกต้องครบถ้วน

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้รับ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้อนุมัติ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้จ่าย

ติดต่อขอรับกล้าหญ้าแฝก ได้ที่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต และสถานพัฒนาที่ดิน

ผู้สัมภาษณ์ ชื่อ.....นามสกุล.....
 กลุ่ม/ฝ่าย.....โทรศัพท์.....
 วัน/เดือน/ปี.....

สำหรับเกษตรกร

แบบสัมภาษณ์
การตรวจติดตามผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการในระดับผลลัพธ์ (outcome)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กิจกรรม : พันธุ์และป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

ตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์ (outcome) :

1. ร้อยละของพื้นที่การเกษตรที่ได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู สามารถใช้ประโยชน์ ที่ดินได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ
2. ร้อยละของต้นทุนการผลิตลดลง
3. ร้อยละของผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต.....สถานีพัฒนาที่ดิน/ศูนย์ศึกษา.....

ค่าพิกัดของพื้นที่ที่ดำเนินการ : N....., E.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร

- 1.1 ชื่อ-นามสกุล.....อายุ.....ปี
 ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....
 จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....
- 1.2 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ [1. เกษตรกรทั่วไป [2. หมอคนอาสา [3. กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
 [4. สมาชิก อบต. [5. อื่น ๆ (ระบุ).....
- 1.3 อาชีพหลัก.....อาชีพเสริม.....
- 1.4 พื้นที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด จำนวน.....ไร่ ชนิดพืชที่ปลูก (ระบุ).....
 พื้นที่เข้าร่วมโครงการที่ใช้ประโยชน์ จำนวน.....ไร่ ชนิดพืชที่ปลูก (ระบุ).....
- 1.5 ดินในพื้นที่ทำการเกษตรของท่าน มีปัญหาหรือไม่
 [1. ไม่มีปัญหา
 [2. มีปัญหา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 [2.1 ดินกรด [2.2 ดินเปรี้ยว [2.3 ดินเค็ม [2.4 อื่นๆ (ระบุ).....
 [3. ไม่ทราบ

ส่วนที่ 2 การได้รับประโยชน์ การเปลี่ยนแปลงของผลผลิต ต้นทุน และรายได้ และความพึงพอใจ

2.1 ท่านได้รับการส่งเสริมกิจกรรมด้านการพัฒนาที่ดินจากโครงการในเรื่องใดบ้าง และมีการนำไปใช้ประโยชน์หรือไม่
 อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

กิจกรรม	ไม่ได้ รับ	ได้รับ	การใช้ประโยชน์ในพื้นที่
1. การใช้ประโยชน์จากระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำ เช่น การปรับปรุงแปลงนา เส้นทางสาละี่ยง บ่อตักตะกอน เป็นต้น			[] ใช้อย่างไร..... [] ไม่ใช้ เนื่องจาก.....

กิจกรรม	ไม่ได้ รับ	ได้รับ	ความรู้ที่ท่านได้รับ นำไปใช้ในพื้นที่อย่างไร
2. การใช้ปูนเพื่อการเกษตรในการ ปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนมาร์ล โดโลไมท์ ฯลฯ)			[] ใช้ อย่างไร..... [] ไม่ใช้ เนื่องจาก.....
3. การใช้หญ้าแฝกเพื่อป้องกัน การชะล้างพังทลายของดิน และ รักษาความชุ่มชื้นในดิน			[] ใช้ อย่างไร..... [] ไม่ใช้ เนื่องจาก.....
4. การใช้ปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง ถั่วพริ้ว ถั่วพุ่ม ฯลฯ) ในการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ รักษาความ ชุ่มชื้นและช่วยรักษาความอุดม สมบูรณ์ของดิน			[] ใช้ อย่างไร..... [] ไม่ใช้ เนื่องจาก.....

2.2 ท่านมีการถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากโครงการให้กับบุคคลอื่นหรือไม่ เรื่องใดบ้าง

- [] 1. ไม่มีการถ่ายทอด เพราะ
- [] 2. มีการถ่ายทอด จำนวน ราย :
- [] 2.1 สมาชิกในครอบครัว (ระบุเรื่อง)
- [] 2.2ญาติพี่น้อง (ระบุเรื่อง)
- [] 2.3 เพื่อนบ้าน (ระบุเรื่อง)
- [] 2.4 อื่น ๆ (ระบุ)

2.3 การเปรียบเทียบคุณภาพของดินก่อนและหลังได้รับการปรับปรุงดิน

ข้อมูล	ก่อน (ระบุ)	หลัง (ระบุ)	การเปลี่ยนแปลง		
			ดีขึ้น	เหมือนเดิม	ลดลง
1. ความอุดมสมบูรณ์ของดิน (ผลการวิเคราะห์ดิน)					
- ค่า P					
- ค่า K					
- ค่า OM					
- ค่า pH					
- ค่า ECe					
- ค่า lime requirement (ความต้องการปูนฯ)					
2. ลักษณะของดิน (การสังเกต)					
- สีดิน					
- เนื้อดิน					
- ความชื้น					
- พืชพรรณ/สิ่งมีชีวิตในดิน					

2.4 การเปลี่ยนแปลงของผลผลิต ต้นทุน และรายได้ ก่อนและหลังได้รับประโยชน์จากโครงการ

แปลงที่	ชนิดพืช	ผลผลิต (กก./ไร่)		ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		รายได้ (บาท/ไร่)		ราคา (บาท/กก.)	
		ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1									
2									
3									

หมายเหตุ : ชนิดพืชก่อนและหลังควรเป็นพืชชนิดเดียวกัน

2.5 ท่านมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อโครงการฯ ที่เข้าร่วมในระดับใด

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ					สิ่งที่ควรปรับปรุง
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. การใช้ประโยชน์จากระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ						
2. การให้หญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน						
3. การให้ปุ๋ยเพื่อการเกษตรในการปรับปรุงบำรุงดิน						
4. การใช้ปุ๋ยพืชสด (โปะเหียง ถั่วพริ้ว ถั่วพุ่ม ฯลฯ) ในการปรับปรุงบำรุงดิน						
5. ช่วยลดการบุกรุกพื้นที่ป่า						
3. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ						
4. การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่						
6. ความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการ						

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

3.1 ท่านมีปัญหาในการเข้าร่วมโครงการหรือไม่ อย่างไร

ประเด็น	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
[] 1. ไม่พบปัญหา					
[] 2. พบปัญหา (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)					
[] 2.1 ราคาปัจจัยการผลิตสูง (ปุ๋ย, ฮอร์โมน ฯลฯ)					
[] 2.2 การให้คำแนะนำและการติดตามงานของเจ้าหน้าที่ไม่ต่อเนื่อง					
[] 2.3 อื่น ๆ (ระบุ)					

3.2 ท่านมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการฯ เพื่อให้ท่านได้รับประโยชน์สูงสุดอย่างไร

แผน/ผล การปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

คำดำเนินการในการผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก (ประเภทงบลงทุน)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ค่าใช้จ่าย (ไร่)	ค่าใช้จ่าย (ตัน)
1. ขั้นตอนการผลิต (จัดทำแปลงขยายพันธุ์)		
-ไถเตรียมพื้นที่ 2 ครั้ง	600	
-ค่าหม้อพันธุ์ 19,200 กล้า x 0.20 บาท	3,840	
-ค่าขนส่งกล้าแฝก 19,200 กล้า x 0.05 บาท	960	
-ค่าปรับปรุงบำรุงดิน ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก 500 กก./ไร่	1,170	
-ค่าปลูก 6,400 หลุม x 3 หน่อ x 0.15 บาท	2,880	
รวม	9,450	0.135
2. ขั้นตอนการดูแลรักษา (3-6 เดือน)		
-รดน้ำ, กำจัดวัชพืช, ตัดใบเพื่อเร่งการแตกกอ, ใส่ปุ๋ยเคมี, ค่าปุ๋ยเคมี		
รวม	10,500	0.150
3. ขั้นตอนการปลูกในพื้นที่		
-ชุดแยกหน่อจากแปลงผลิต		0.100
-ค่าขนส่ง		0.050
-ค่าปลูก, ค่าปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี		0.250
-ค่าดูแลรักษาและปลูกซ่อม		0.200
รวม	42,000	0.600
4. อำนาจการและติดตาม		
-คำดำเนินการสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน	10,150	0.145
-งบอำนาจการ/ติดตามผลการดำเนินงานของ สผด.	11,900	0.170
รวม	22,050	0.315
รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด (1)+(2)+(3)+(4)	84,000	1.200

หมายเหตุ : 1. แปลงขยายพันธุ์สามารถผลิตกล้าได้ไร่ละประมาณ 70,000 กล้า

2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทุกรายการคำนวณได้ตามสภาพพื้นที่ความจำเป็น และความเหมาะสม

อำนาจในการอนุมัติ หญ้าแฝก ของ ผส.พช.

1. สำหรับเกษตรกร หมดดินอาสา หรือบุคคลทั่วไป ได้ไม่เกินรายละ 100,000 กล้าหรือถุง
2. สำหรับหน่วยงานราชการ หรือองค์กรต่างๆ ได้ไม่เกินครั้งละ 500,000 กล้าหรือถุง

อำนาจในการอนุมัติ หญ้าแฝก ของ ผอ.สผด.

1. สำหรับเกษตรกร หมดดินอาสา หรือบุคคลทั่วไป ได้ไม่เกินรายละ 50,000 กล้าหรือถุง
2. สำหรับหน่วยงานราชการ หรือองค์กรต่างๆ ได้ไม่เกินครั้งละ 200,000 กล้าหรือถุง

ค่าดำเนินการในการผลิตหญ้าแฝกเพื่อส่งเสริม (ประเภทลงทุน)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ค่าใช้จ่าย (ไร่)	ค่าใช้จ่าย (ตัน)
1. ขั้นตอนการผลิต (จัดทำแปลงขยายพันธุ์)		
-ไถเตรียมพื้นที่ 2 ครั้ง	600	
-ค่าหว่านพันธุ์ 19,200 กล้า x 0.20 บาท	3,840	
-ค่าขนส่งกล้าแฝก 19,200 กล้า x 0.05 บาท	960	
-ค่าปรับปรุงบำรุงดิน ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก 500 กก./ไร่	1,170	
-ค่าปลูก 6,400 หลุม x 3 หลุม x 0.15 บาท	2,880	
รวม	9,450	0.135
2. ปลูกลงถุง (8,000 กล้า/ไร่ ที่เหลือเป็นกล้ารากเปลี่ยน 62,000 กล้า)		
-ค่าหว่านพันธุ์ 8,000 กล้า x 0.10 บาท	800	
-ค่าวัสดุเพาะชำ, ถุงพลาสติก, ปุ๋ยคอก	400	
-ปลูกลงถุง 8,000 x 0.025 บาท	200	
รวม	1,400	0.175
3. ขั้นตอนการดูแลรักษา (3 - 6 เดือน)		
-รดน้ำ, กำจัดวัชพืช, ตัดใบเพื่อเร่งการแตกกอ, ใส่ปุ๋ยเคมี, ค่าปุ๋ยเคมี	10,500	0.150
รวม	10,500	0.150
4. ขั้นตอนการแจกจ่ายกล้ารากเปลี่ยน		
-ชุดแยกหน่อจากแปลงผลิต (62,000 กล้า)	6,200	0.100
-ค่าขนส่งถึงจุดที่แจกจ่าย (62,000 กล้า)	3,100	0.050
รวม	9,300	0.150
5. ค่าดำเนินการสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม		
-งบอำนวยความสะดวก/ติดตามผลการดำเนินงาน/และสนับสนุนการแจกจ่ายกล้าลงด้วย	8,400	0.120
รวม	8,400	0.120
รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด (1)+(2)+(3)+(4)+(5)	39,050	0.730

หมายเหตุ : 1. แปลงขยายพันธุ์สามารถผลิตกล้าได้ไร่ละประมาณ 70,000 กล้า

2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทุกรายการถัวจ่ายได้ตามสภาพพื้นที่ความจำเป็น และความเหมาะสม

อำนาจในการอนุมัติ หญ้าแฝก ของ ผส.พช.

1. สำหรับเกษตรกร หมอдинอาสา หรือบุคคลทั่วไป ได้ไม่เกินรายละ 100,000 กล้าหรือถุง
2. สำหรับหน่วยงานราชการ หรือองค์กรต่างๆ ได้ไม่เกินครั้งละ 500,000 กล้าหรือถุง

อำนาจในการอนุมัติ หญ้าแฝก ของ ผอ.สพด.

1. สำหรับเกษตรกร หมอдинอาสา หรือบุคคลทั่วไป ได้ไม่เกินรายละ 50,000 กล้าหรือถุง
2. สำหรับหน่วยงานราชการ หรือองค์กรต่างๆ ได้ไม่เกินครั้งละ 200,000 กล้าหรือถุง